

Početna Stranica > ... > Pretraživanje Pravnih Stručnjaka > Pronađite Stručnjaka > Portugal

Pronađite stručnjaka

Sadržaj omogućio

Portugal

Portugal

I. Popisi i registri vještaka

Osim u okviru postupaka predviđenih Zakonom o izvlaštenju, ne postoji drugi službeni popis/registar vještaka u Portugalu. Zakon o izvlaštenju (koji je odobren Zakonom br. 168/99 od 18. rujna) predviđa sudjelovanje vještaka s popisa u postupcima povezanim s proglašenjem javne koristi od izvlaštenja i postupcima izvršenja upravnog vlasništva, što uključuje arbitražu i žalbene faze u oba postupka.

Evaluacije i istraživanja koje provodi vještak moraju posebno dovesti do utvrđivanja pravične naknade koju treba platiti stranci nad čijom se imovinom provodi izvlaštenje. Iznos se mora temeljiti na utvrđivanju činjenica nužnih za izračun takve naknade.

U skladu s [Uredbom sa zakonskom snagom br. 125/2002 od 10. svibnja](#), kojom se uređuju uvjeti za izvršavanje zadaća vještaka i arbitra u prethodno navedenim postupcima, [Glavna uprava za pravosuđe \(DGAJ\)](#) portugalsko je tijelo nadležno za objavu i ažuriranje [službenog popisa vještaka](#) te promicanje postupaka za odabir i upis vještaka. Zadaće vještaka posebno uključuju:

1. predviđanje troškova izvlaštenja
2. provedbu istraživanja
3. provedbu evaluacija
4. sudjelovanje u arbitražnim postupcima.

Nadalje, vještaci se imenuju sa službenog popisa onda kad zakon omogućuje izvlaštenje pokretne imovine, a posebno u skladu s člankom 16. [Zakona 13/85 od 6. srpnja](#) (portugalski Zakon o kulturnoj baštini).

Popis vještaka ažurira se redovitim revizijama.

Ne postoji alat za pretraživanje vještaka u Portugalu.

II. Kvalifikacije vještaka

Kandidati moraju ispunjavati sljedeće zahtjeve da bi bili uvršteni u popis:

1. imati odgovarajući stupanj obrazovanja koji je naveden u [Zakonu br. 788/2004 od 9. srpnja](#)
2. imati najmanje 18 godina
3. ne smije im biti zabranjeno obavljanje javnih dužnosti niti smiju biti isključeni iz obavljanja zadaća koje vještak mora obavljati
4. posjedovati fizičku snagu i mentalni profil koji su nužni za obavljanje zadaća
5. postupati u skladu s obvezujućim zakonom o cijepljenju.

III. Naknada za rad vještaka

Vještacima koje imenuju sudovi naknada se ne može platiti unaprijed.

Naknada vještaku određuje se u skladu s odredbom iz članka 17. Uredbe o postupovnim troškovima, koja je

odobrena [Uredbom sa zakonskom snagom br. 34/2008](#) od 26. veljače, u skladu s Tablicom IV.: između jedne i deset obračunskih jedinica (UC) (pri čemu jedna jedinica vrijedi 102,00 EUR). Portugalski Ustavni sud donio je 1. veljače 2017. odluku s obvezujućom snagom da je pravilo prema kojem naknada vještaku ne može biti viša od deset UC (1020,00 EUR) neustavno zbog načela razmjernosti.

Ako je vještaka odabrao sudac, putni troškovi isplaćuju se unaprijed.

Obveza plaćanja naknade vještaku ispunjava se kako je navedeno u nastavku.

Građanski postupak

Troškovi postupka uključuju naknadu vještaku. Svaki sudionik mora platiti troškove postupka koje je uzrokovao svojim radnjama, kao i troškove svojeg predstavnika. Sud određuje naknadu nužnih troškova potrebnih za učinkovito ostvarenje i obranu prava sudionika koji u cijelosti uspije u sporu na teret onoga koji nije uspio u sporu.

Ako je sudionik samo djelomično uspio u sporu, sud pravično dijeli naknadu troškova ili donosi odluku da nijedan sudionik nema pravo na naknadu troškova. Na temelju rezultata postupka država ima pravo od sudionikâ ostvariti naknadu troškova postupka koje je sama platila, osim ako se ne očekuje da takvi troškovi budu izuzeti iz sudskih pristojbi.

Kazneni postupak

Država snosi troškove potrebne za vođenje kaznenih postupaka, među ostalim i za postupke izvršenja. Ako je okrivljenik osuđen na temelju zakona, dužan je vratiti državi paušalni iznos ostalih troškova, kao što su putni troškovi ili laboratorijska ispitivanja koje je država prethodno platila. Međutim, za određivanje paušalnog iznosa tijekom postupka mora biti zatražena izrada izvješća vještaka.

Stranke ne mogu ostvariti pravnu pomoću u odnosu na naknadu vještaku.

IV. Odgovornost vještaka

Portugalski pravni propisi ne sadržavaju posebnu odredbu o odgovornosti vještaka, nego se primjenjuju opći pravni propisi (izvanugovorno/ugovorno pravo).

Unatoč tomu, vještak zadaće mora obavljati s dužnom pažnjom kako bi ostao imenovanim vještakom. Sud može odrediti novčanu kaznu u slučaju da vještak povrijedi svoju obvezu da surađuje sa sudom. Može i izuzeti vještaka iz postupka ako se njegovo postupanje smatra nemarnim (na primjer, ako ne podnese izvješće u propisanom roku).

Imenovani vještaci moraju preuzeti čvrstu obvezu kako bi osigurali ispunjenje zadaće koja im je povjerena, osim ako su državni službenici i to utječe na obavljanje njihovih dužnosti.

Vještaci nisu dužni sklopiti policu osiguranja od profesionalne odgovornosti.

Njihova odgovornost nije ograničena zakonom.

V. Dodatne informacije o postupcima vještačenja

Glavne pravne odredbe koje se primjenjuju na sudsko vještačenje u Portugalu su članci od 467. do 489. [Zakona o parničnom postupku](#) i članci od 151. do 163. [Zakona o kaznenom postupku](#). Na internetu nije dostupna verzija pravnih odredbi na engleskom jeziku.

Postoji sličnost između općih pravila o imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom. Status vještaka nije zaštićen.

Portugalski pravni sustav ne poznaje razliku između vještaka, tehničkih stručnjaka, pravnih stručnjaka ili bilo koje druge vrste stručnjaka.

Kako je prethodno navedeno, osim popisa vještaka koji se imenuju na temelju Zakona o izvlaštenju, ne postoji

neki drugi službeni popis vještaka. Uslugama vještaka često se koristi u kaznenim i parničnim postupcima.

1. Imenovanje vještaka

U građanskim postupcima vještaka može imenovati samo sud. U kaznenim postupcima, tijekom istrage, vještaka može imenovati državni odvjetnik.

Vještaci se mogu imenovati i u svrhu provedbe prethodnog ili istražnog postupka.

1.a Imenovanje koje provodi sud

Sud može imenovati vještaka na zahtjev stranke ili po vlastitu nahođenju. U parničnom postupku sud određuje izvođenje dokaza vještačenjem ako odluka ovisi o ocjeni činjenica za koju su potrebne znanstvene spoznaje.

Ne postoje razlike u imenovanju vještaka za potrebe postupaka pred građanskim, kaznenim i upravnim sudom.

Ovisno o okolnostima, stranke ili sâm imenovani vještak mogu iznijeti postojanje razloga za sprečavanje rada ili izuzeće vještaka.

Pravila o izuzeću sudaca primjenjuju se *mutatis mutandis*.

Nositelji dužnosti u nezavisnim ili ekvivalentnim tijelima autonomnih regija izuzeti su od obavljanja dužnosti vještaka. Isto vrijedi i za osobe koje imaju isti položaj na temelju zakona, kao što su državni odvjetnici u obavljanju svojih dužnosti i diplomatski predstavnici stranih država.

Svi mogu zbog osobnih razloga biti izuzeti od sudjelovanja u svojstvu vještaka.

Ako vještaka imenuje sud, za njihov se odabir koristi popisom ili registrom vještaka, osim u području medicinskog vještačenja, koje je u zakonskoj nadležnosti javne ustanove: [Instituto Nacional de Medicina Legal e Ciências Forenses](#).

Sud često primjenjuje praksu imenovanja vještaka iz registara.

1.b Imenovanje na prijedlog stranaka

Sud može imenovati vještaka na zahtjev stranke ili po vlastitu nahođenju. U parničnom postupku sud određuje izvođenje dokaza vještačenjem ako odluka ovisi o ocjeni činjenica za koju su potrebne znanstvene spoznaje.

Stranke nemaju pravo imenovanja vještaka, već ga samo mogu predložiti.

Stranke mogu imenovati vještaka kad je riječ o provedbi zajedničkog vještačenja u građanskim postupcima. Tada vještak kojeg je imenovao sud surađuje s jednim ili više vještaka koje su imenovale stranke.

2. Postupak

2.a Građanski postupak

Ne postoje posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

Sud ne nadzire niti kontrolira istraživanja koja provode vještaci. Kad se zbog tehničkih ili profesionalnih razloga izvješće ne može izraditi u roku koji je odredio sudac, o tome se mora odmah obavijestiti sud kako bi što prije imenovao novog vještaka.

Nema kontrole kvalitete rada vještaka.

Sud ne mora prihvatiti mišljenje vještaka. Sud može imati drugačije mišljenje i donijeti odluku koja se razlikuje od mišljenja vještaka. Međutim, neprihvatanje izvješća vještaka mora se temeljiti na tehničkim razlozima i mora biti obrazloženo.

Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja i kako bi sud shvatio razlike u mišljenjima.

Stranke vještaku mogu pomagati i dostavljati primjedbe na razmatranje. Dužne su mu dati i objašnjenja koja on smatra potrebnima. Ako je sudac prisutan tijekom postupka vještačenja, može vještaku uputiti i zahtjeve koje smatra odgovarajućima u kontekstu tog postupka.

Vještaci se mogu koristiti svim potrebnim sredstvima kako bi primjereno izvršili svoje zadaće, mogu provesti odgovarajuće mjere ili zatražiti pojašnjenja i pristup informacijama iz postupovnih spisa.

Vještak nije dužan održavati sastanke sa strankama da bi prikupio njihove primjedbe.

1. Izvješće vještaka

Ne postoji obvezujući okvir kojeg se vještak dužan pridržavati u izvješću.

Ako se provodi kolegijalno vještačenje i ne postoji suglasnost svih vještaka, oni koji se protive obrazlažu svoj stav.

Vještaci nisu dužni izraditi prethodno izvješće.

Vještaci se moraju osvrnuti na argumente stranaka tek u završnom izvješću.

Ne postoje drugi posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

U nekim slučajevima vještak mora izraditi dopunsko izvješće ako sud postavi dodatna pitanja ili zatraži od njega da pojasni izvješće.

Vještaci izvješće predaju u pisanom obliku.

2. Sudska rasprava

Vještaci su dužni pristupiti završnoj raspravi na zahtjev bilo koje stranke ili suda kako bi pod prisegom dali objašnjenja koja se od njih zatraže.

2.b Ostali postupci

(odgovori na ova pitanja dani su na drugim dijelovima ove stranice – u nastavku se tekst ponavlja u cijelosti)

Ne postoje drugi posebni zahtjevi kojih se vještak dužan pridržavati u izvješću i/ili sudskim postupcima kao što je to slučaj, na primjer, u sudskoj praksi.

Sud ne nadzire niti kontrolira istraživanja koja provode vještaci.

Nema kontrole kvalitete rada vještaka.

Stranke mogu prigovoriti izvješću svojim izjavama i provedbom drugog vještačenja pred sudom koji odlučuje o predmetu.

Sud je u načelu vezan mišljenjem vještaka. Ako sud odluči drukčije, mora obrazložiti zašto nije prihvatio mišljenje vještaka.

Nema postupaka u okviru kojih se vještaci sastaju ili unakrsno ispituju prije početka suđenja kako bi se pokušao ograničiti opseg pitanja ili kako bi sud shvatio razlike u mišljenjima.

Vještaci smiju biti u kontaktu sa strankama tijekom postupaka.

Stranke općenito mogu biti prisutne tijekom vještačenja te iznositi primjedbe i odgovarati na pitanja vještaka.

Vještak nije dužan održavati sastanke sa strankama da bi prikupio njihove primjedbe.

Navedene informacije prikupljene su u okviru projekta „Pronađite vještaka” od kontakata iz svake države članice koje je odabrao [Europski institut za stručno znanje i vještačenje \(EEI\)](#).

■ Posljednji put ažurirano: 07/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.